

Tájékoztató szolgáltatás Oroszországban az Országos bibliográfia adatbank alapján

A köteles példányról szóló 1994. évi törvény és az azt kiegészítő 2002. évi rendelet alapján az *Oroszországi Könyvkamara (Rossijskaâ kniznaâ palata = RKP)* végzi a kiadványok országos nyilvántartását, a köteles példányok szétosztását a könyvtárak, tudományos és információs intézmények között, a köteles példány szolgáltatás teljeségének ellenőrzését, valamint a bibliográfiai információk előállítását nyomtatott és elektronikus formában. Emellett szervezési-módszertani munkát folytat a kiadókkal és a könyvterjesztőkkel, valamint a FÁK-tagországok és az orosz Föderációhoz tartozó köztársaságok könyvkamaráinak önkéntes alapon szerveződött egyesülésével együttműködve.

Az RKP információs állományai

- Nemzeti könyvgyűjtemény, illetve sajtóarchívum, amelyben az ország területén 1917 óta kiadott

valamennyi dokumentumtípus biztonsági példányait őrzik.

- A nemzeti bibliográfia adatbankja, amely az RKP-ba érkező kiadványok bibliográfiai feldolgozására épül, és összesen mintegy 4,2 millió rekordot tartalmaz.
- Az országos bibliográfia nyomtatott és elektronikus kiadványrendszere, benne bibliográfiai mutatók (1907 óta használt „évkönyvek” elnevezéssel), a központi katalogizálás eredményeként 1927 óta készülő katalóguscédulák.
- A sajtó országos statisztikai rendszere, amely a könyvkiadás különböző adatait tartalmazza nyomtatott és elektronikus formában.
- A nemzeti ISBD Iroda adatbázisa.
- A Books in Print (Knigi v naličii i pečati) információs rendszere.

Az RKP adatbankjában lévő fontosabb adatbázisok jellemzőit az 1. táblázat foglalja össze.

1. táblázat

Az RKP adatbank főbb összetevői

Kiadványtípus	Feldolgozott időszak	Tartalom (ezer rekord)
Könyvek és brosrák	1979–2005	1401
Retrospektív információ:		
Könyvek és brosrák	1939–1945	170
könyv összesen		1571
Nem szöveges kiadványok (művészeti albumok, kották, térképek, atlaszok)	1999–2005	50
Disszertációk autoreferátumai	1992–2005	216
Analitikus bibliográfia:		
cikkek és recenziók időszaki kiadványokból	1991–2005	1595
újságcikkek	1988–2005	544
Egységesített besorolásiadat-állományok:		
Oroszországi szerzők: szépirodalom, filológia, nyelvészet, történelem	2001–2005	16
Az országos bibliográfia szakrendje	2001–2005	125
Az Oroszországi Föderáció kiadói		5
Előretékinő és könyvkereskedelmi információk:		
Books in Print		80

Az információ, könyvtári és kiadói területet érintő szabványok rendszere (Sistema standartov po informacii, bibliotečnomu i izdatel'skomu delu = SIBID) mintegy 60 szabványt tartalmaz, a róluk szóló adatok a <http://www.gsnti-norms.ru> honlapon találhatók.

Az RKP adatbázisaiban az UNIMARC előírásait követték, ezen kívül RusMARC, MARC 21 formátumban, és ezek különböző változataiban is tudnak szolgáltatni. A legfontosabb kereshető mezők: szerző, újabb kiadás, ugyanaz a kiadvány más kiadótól, fordítás, illusztrált kiadvány, sorozati kiadvány, a kiadvány típusa a kiadvány egészének célja szerint, kiadványtípusok (könyvek, kották, térképek stb.), nyomda.

Az RKP szolgáltatásai között az egyik legfontosabb helyet az újságokban és folyóiratokban megjelent cikkek és recenziók analitikus bibliográfiai adatai foglalják el. Az egyik adatbázis több mint száz orosz nyelvű újság feldolgozásával épül, a másik több mint ezer orosz nyelvű folyóirat alap-

ján. Az adatbázis faktográfiai része a szerzőkről tartalmaz adatokat, valamint a testületek nevét és a tematikus osztályozási jelzeteket tartja nyilván.

Az RKP mind a kiadókat, mind a könyvtárakat segíti azzal, hogy központi elektronikus katalógust épít, amelyből az adott könyvtárban működő számítógépes rendszernek megfelelő formátumban lehet letölteni a rekordokat. A bibliográfiai adatok nyilvántartásba vételéhez speciális programot készítettek a kiadóknak, amely elsősorban a keresési és a kereskedelmi bibliográfia-készítési feladatokat végzi. Az „Egységes információs tér kialakítása” nevű programban az RKP a projektben részt vevő könyvkiadókat, terjesztőket, könyvtárakat és információs intézeteket azzal segíti, hogy szabványos technológiai megoldásokat dolgoz ki számukra.

/IL'INA, I. I.: Spravočno-bibliografičeskoe obsluzivanie po banku dannyh „Gosudarstvennââ bibliografiâ”. = Bibliografiâ, 2005. 6. sz. p. 46–51./

(Viszocsek Eszter)